

« کاربرد منحنی های رشد در الگوسازی تقاضای انرژی الکتریکی »

(مطالعه موردی: در سطح شبکه توزیع نیروی برق استان چهارمحال و بختیاری)

احمد جمال پور*

شرکت برق منطقه ای اصفهان

واژه های کلیدی: منحنی های رشد، تقاضای انرژی الکتریکی، الگوسازی، پیش بینی

چکیده:

در این مقاله ابتدا به تجزیه و تحلیل منحنی های رشد پرداخته است. سپس به بررسی کاربرد آنها در مطالعات انرژی برای الگوسازی تقاضای انرژی الکتریکی با ارائه یک مثال کاربردی در سطح استان چهارمحال و بختیاری بر اساس روند رشد مصرف بارهای گوناگون (خانگی، تجاری، کشاورزی، صنعتی و عمومی) در طی سالهای گذشته می پردازد.

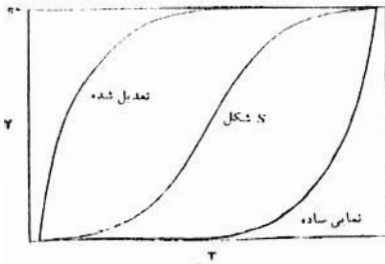
با بکارگیری تحلیل رگرسیون به کمک نرم افزار SPSS، مدل های رشد (مانند نمایی^(۱)، گامپرتز^(۲) و نمایی تعدیل شده^(۳)) مورد آزمون قرار گرفته و ضرایب و پارامترهای بهترین الگوی رشد برای هر بار مصرفی تخمین زده می شود.

سپس به پیش بینی کوتاه مدت و بلندمدت تقاضای انرژی الکتریکی بر اساس بهترین الگوی رشد برای هر بار مصرفی تا پایان برنامه سوم و چهارم دولت جمهوری اسلامی ایران خواهد پرداخت.

می توان از این برآورد، در بهبود بخشیدن به نحوه برنامه ریزی و تکنیک های تحلیل سیستم توزیع نیروی برق، برای تعریف پروژه ها و بهره برداری بموقع از آنها با توسعه بهینه سیستم همگام با رشد بار و هماهنگ با حفظ قابلیت اطمینان سیستم برای آینده (در سطح استان چهارمحال و بختیاری) استفاده نمود.

*- کارشناس دفتر فنی نظارت بر توزیع

۱) Logistic, ۲) Gompertz, ۳) Modified Exponential

شکل (۱): روند رشد الگوهای نمایی

۳ کاربرد منحنی‌های رشد:

به طور کلی منحنی‌های رشد در چهار زمینه از مطالعات انرژی به کار می‌روند که عبارتند از: تجزیه و تحلیل منابع انرژی، الگوسازی برای تقاضای انرژی، جایگزینی سوختها و تکنولوژی انرژی. استفاده از منحنی‌های رشد برای الگوسازی تقاضای انرژی در بخشهای مختلف مصرف به دو صورت مستقیم و غیر مستقیم انجام می‌گیرد. در روش مستقیم، تقاضای انرژی به شکل تابعی از زمان بیان و فرض می‌شود که با افزایش زمان به حد اشباع خود برسد. در روش غیر مستقیم، تقاضای انرژی بر حسب تعدادی پارامتر که رشد هر یک از آنها با کمک منحنی‌های

رشد محاسبه می‌شود، بیان می‌گردد. [۳]

۴- مدل‌های ریاضی منحنی‌های رشد:

تا کنون صورتهای گوناگونی از توابع ریاضی منحنی‌های رشد پیشنهاد و ارائه شده است که در اینجا سه تابع را که بیشترین کاربرد را دارند معرفی می‌کنیم.

$$\ln\left(\ln\left(\frac{S}{Y}\right)\right) = \ln(a) - bT, \quad b > 0 \quad (1)$$

$$\ln\left(\frac{S-Y}{Y}\right) = a - bT, \quad b > 0 \quad (2)$$

$$\ln(S-Y) = \ln(a) - bT, \quad b > 0 \quad (3)$$

در این مقاله به بررسی کاربرد منحنی‌های رشد در الگوسازی تقاضای انرژی الکتریکی در بخشهای مختلف مصرف، با مطالعه روند رشد مصرف انرژی الکتریکی بارهای گوناگون (خانگی، تجاری، صنعتی، عمومی و کشاورزی) در طی سالها گذشته در سطح استان چهارمحال و بختیاری می‌پردازد.

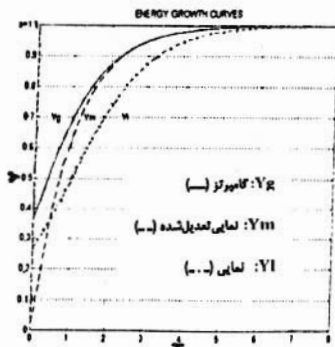
استفاده از منحنی‌های رشد در مطالعات انرژی سابقه‌ای نه چندان طولانی (چند دهه) دارد. اولین بار در سال ۱۹۶۰ به توسط آقای هوبرت (Hubbert)، الگویی بر اساس یک منحنی رشد لگاریتمی برای پیش‌بینی میزان ذخائر و تولید نفت خام و گاز طبیعی معرفی شد. اینگونه مطالعات پس از وقوع بحران جهانی نفت در سال ۱۹۷۳ چند برابر شد و سرعت بیشتری یافت که به عنوان نمونه می‌توان الگوسازی تقاضای برق در بخشهای خانگی و تجاری به کمک یک منحنی لگاریتمی به توسط آقایان پتر (Penner) و آیسرمن (Icerman) اشاره کرد. [۱]

۲- تعریف منحنی‌های رشد:

منحنی‌های رشد دسته‌ای از توابع ریاضی هستند که روند و الگوی رشد یک کمیت را بر حسب زمان تا رسیدن به حد اشباع بیان می‌کنند. این رشد در نمودار تصویری خود با یک منحنی نمایی مطابقت پیدا می‌کند. الگوی رشد نمایی ممکن است سه گونه متمایز داشته باشد:

۲-۱) منحنی نمایی ساده؛ ۲-۲) منحنی نمایی تعدیل شده؛ ۲-۳) منحنی S شکل. [۲]

در شکل (۱) روند رشد این الگوها ترسیم گردیده است.

شکل (۲): روند رشد الگوها

۵- الگوسازی منحنی‌های رشد در پیش بینی تقاضای انرژی برق:

در این بخش از مقاله به بررسی میزان مصرف (روند رشد) انرژی برق بارهای گوناگون (خانگی، تجاری، کشاورزی، صنعتی و عمومی) طی سالهای گذشته در سطح استان چهارمحال و بختیاری می‌پردازد. سپس با انتخاب بهترین الگوی رشد برای هر بار مصرفی به پیش بینی کوتاه مدت و بلند مدت انرژی مورد نیاز این استان بر مبنای سال ۱۳۷۳ با نظر گرفتن سطح اشباع ۴۰۰ هزار مگاوات ساعت می‌پردازد. [۴] «سال ۱۳۷۳ سال بسیار مناسبی برای مطالعات بار و انرژی بعنوان سال مبنای می‌باشد چون در این سال خاموشی ناشی از عدم توانائی ظرفیت نیروگاهی صفر است و ضریب بار واقعی تر و نسبت به سالهای قبل بهبود را نشان می‌دهد.» [۵]

۱-۵- محاسبه ضرایب الگوها:

به منظور تخمین ضرایب a , b (مدلهای نمایی، گامپرتز و نمایی تعدیل شده) از آمار

روابط (۱) تا (۳) به ترتیب به الگوهای گامپرتز (Gompertz)، نمایی (Logistic) و نمایی تعدیل شده (Modified exponential) معروف هستند که در آنها:
 Y : تابع مورد نظر
 s : حد اشباع تابع
 T : پارامتر زمان
 a , b : ضرایب ثابت و Ln : لگاریتم نپرین می‌باشند.

۴-۱- حد اشباع توابع:

انتخاب حد اشباع (S) نکته‌ای است که در به کارگیری صحیح منحنی‌های رشد برای متغیرهای مختلف مؤثر است. در پاره‌ای از موارد می‌توان مقدار S را به درستی تعیین کرد ولی غالباً این کار به سادگی امکان‌پذیر نیست و در این صورت مقدار S را باید تخمین زد.

۴-۲- چگونگی روند رشد الگوها:

با فرض مقادیر واحد برای (S)، (a) و (b) به نحوه تغییرات کمیت (Y) در روند رشد الگوها می‌پردازیم. در الگوی نمایی تغییرات (Y) در ابتدای منحنی بسیار ملایم و سپس با شیب زیادی دنبال می‌شود. در انتها، رشد مجدداً رو به کندی می‌گذرد و مقدار (Y) به حد اشباع می‌رسد و بالاخره رشد آن متوقف می‌شود. در الگوی گامپرتز تغییرات (Y) در ابتدای دوره زمانی کم است، سپس شتاب گرفته و با شیبی که نسبت به الگوی نمایی بیشتر است به حد اشباع می‌رسد. در الگوی نمایی تعدیل شده تغییرات (Y) از ابتدای شروع دوره زمانی بسیار زیاد است و متغیر (Y) خیلی سریع به حد اشباع خود می‌رسد. [۳] شکل (۲) روند رشد الگوها را نشان می‌دهد.

حد اکثر توان همزمان (MW)	جمع مصارف (£)	کشاوری (A)	صنعتی (I)	تجاری (C)	عمومی (G)	خانگی (H)	مصارف	
							سال	زمان (T)
۴۶	۱۷۵/۱۴۴	۲۵/۶۸۲	۹/۷۲۲	۱۸/۱۴۹	۲۶/۰۳۴	۸۵/۵۵۷	۶۵	۸-
۹۴	۲۶۶/۲۳۸	۵۳/۸۸۶	۳۹/۳۰۱	۵۲/۳۲۸	۵۲/۳۱	۱۶۷/۲۸۳	۷۳	۰
۱۰۴	۴۲۵/۲۲۷	۶۴/۱۸۸	۵۰/۴۹۳	۶۵/۶۱۴	۵۵/۰۶۷	۱۸۸/۷۸۱	۷۴	۱
۹۵	۴۴۵/۳۵	۶۵/۶۰۱	۶۱/۴۳۹	۶۵/۷۰۳	۵۲/۴	۱۹۹/۹۹۳	۷۵	۲
۱۰۸	۵۰۸/۵۱۲	۷۳/۹۱۲	۷۰/۲۳۷	۶۴/۷۷۶	۶۳/۶۲۵	۲۳۵/۶۱۲	۷۶	۳
۱۱۷	۵۱۶/۴۰۷	۸۱/۵۳۲	۶۸/۶۹	۶۱/۰۶۷	۶۵/۴۴۸	۲۳۹/۶	۷۷	۴
۱۲۴	۵۶۴/۵	۹۴/۵۹۵	۷۴/۳۷	۷۳/۶۵۳	۶۸/۶۳۶	۲۵۳/۲۳۵	۷۸	۵

جدول (۱) : روند رشد مصرف انرژی برق بارهای کوناگون بر حسب واحد (GWII)

کشیدگی)، نزدیک به صفر بودن میانگین مانده‌ها، ضریب همبستگی و خود همبستگی بین مانده‌ها (آماره دورین - واتسون). [۶ و ۷] الگویی که با معیارهای فوق دارای بهترین وضعیت باشد به عنوان الگو بهینه انتخاب می‌گردد.

در جدول (۳) مقادیر مربوط به معیارهای ذکر شده در هر الگو آمده است.

۳-۵- انتخاب بهترین الگو:

با توجه به جداول (۲) و (۳) الگویی که برای هر بار مصرفی انتخاب می‌شود چنین است - بار خانگی: الگوی نمایی با دارا بودن بیشترین سطح معنی‌داری و همچنین با بالاترین مجذور ضریب همبستگی و آماره خود همبستگی مناسب بعنوان بهترین الگوی برگزیده شده است.

- بار عمومی: الگوی نمایی تعدیل شده با داشتن بالاترین مجذور ضریب همبستگی و آماره خود همبستگی مناسب بعنوان الگوی برتر انتخاب

مربوط به سالهای گذشته برای هر بار مصرفی بشرح جدول (۱) استفاده شده و با بکارگیری تحلیل رگرسیون غیر خطی، ضرایب مورد نظر با کمک نرم‌افزار Spss محاسبه می‌گردد. ضرایب منحنی‌های بدست آمده از رگرسیون در جدول (۲) مشخص شده‌اند.

۲-۵- معیارهای بهترین الگو:

پس از مشخص شدن نتایج رگرسیون هر الگو، معنی‌دار بودن ضرایب تخمین زده شده و معتبر بودن الگو با استفاده از آزمونهای T و F بررسی می‌شوند و در صورت محقق شدن اعتبار نتایج، الگو به منظور مقایسه با سایر الگوها انتخاب می‌گردد.

از آنجائیکه برای هر بار مصرفی سه الگو رشد بررسی می‌شوند باید با توجه به ملاکهای و معیارهایی، الگو بهینه را برگزید. معیارهای مقایسه عبارتند از:

نرمال بودن مانده‌ها (ضرایب چولگی و

شده است.

- بار تجاری: الگوی نمایی تعدیل شده و گامپرتز کم و بیش یکسان بوده ولی الگوی نمایی تعدیل شده با آماره خود همبستگی مناسبتر، انتخاب شده است.

- بار صنعتی: الگوی برگزیده گامپرتز بوده که دارای درصد خطای پیش بینی بیش از پنج درصد می باشد، که بهتر آن است الگوی نمایی تعدیل شده برگزیده گردد.

- بار کشاورزی: الگوی نمایی با دارا بودن بالاترین سطح معنی داری و مجذور ضریب همبستگی و آماره خود همبستگی مناسب بعنوان بهترین الگو برگزیده شده است.

الگوی برگزیده برای هر بار مصرفی در جدول (۴) آمده است.

۴-۵- پیش بینی:

۴-۵-۱- کوتاه مدت: پیش بینی کوتاه مدت انرژی برق مورد نیاز هر بار مصرفی با انتخاب بهترین الگوی رشد تا پایان برنامه سوم دولت جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۸۳ انجام گرفته است.

۴-۵-۲- بلند مدت: پیش بینی بلند مدت تا سال ۱۳۸۸، پایان برنامه چهارم می باشد.

نتایج پیش بینی بار و انرژی مورد نیاز استان چهارمحال و بختیاری در جدول (۵) آورده شده است.

۵-۵- الگوسازی حداکثر توان همزمان:

الگوی برگزیده بین سه الگوی مورد مقایسه برای الگوسازی حداکثر توان مصرفی، الگوی رشد نمایی بوده است. نتایج الگوسازی حداکثر توان همزمان در جدول (۶) آورده شده است.

۶- تغییر ساختار منحنی های رشد از تک متغیره به چند متغیره مستقل:

در این بند از مقاله با تغییر ساختار الگوی رشد نمایی از تک متغیره مستقل به چند متغیره مستقل به بررسی و کاربرد آن در الگوسازی و تجزیه و تحلیل تقاضای انرژی برق با بکارگیری تحلیل رگرسیون چند متغیره خطی به روش پسرود (Back Ward) با کمک نرم افزار Spss می پردازد [۸]، [۷].

۱-۶- کاربرد الگوی رشد نمایی چند متغیره:

کاربرد این الگو را می توان در گزینش و انتخاب مهمترین عوامل موثر بر مصرف، از جمله تاثیر همزمان بارهای گوناگون بر کل انرژی مصرفی برق طی سالهای گذشته و با قرار دادن سطح اشباع های مختلف برای آینده، مورد بررسی و آزمون قرار داد.

۲-۶- تابع الگوی رشد نمایی چند متغیره مستقل:

تابع الگوی رشد نمایی چند متغیره برای الگوسازی تقاضای انرژی الکتریکی چنین فرض شده است:

$$Ln\left(\frac{S-Y}{Y}\right) = Ln(k) - b.T, \quad b > 0 \quad (4)$$

$$k = a_1 \cdot 11^{a_2} \cdot C^{a_3} \cdot 11^{a_4} \cdot A^{a_5} \cdot G^{a_6}$$

که در آن:

S: سطح اشباع تابع،

T: پارامتر زمان،

Y: تابع مورد نظر (انرژی مصرفی برق (E))،

II: بار خانگی،

C: بار تجاری،

I: بار صنعتی،

A: بار کشاورزی،

G: بار عمومی،

b و a₁ و a₂ و a₃ و a₄ و a₅ و a₆: ضرایب مدل،

Ln: لگاریتم نیرین می باشد.

۳-۶- الگوی سازی مدل رشد نمایی چند متغیره:

در الگوسازی مدل رشد نمایی چند متغیره برای

بار مصرفی	آزمون F		ضرایب مدل		آزمون t ضرایب				مدل
	F	sing.F	B		t		sing.t		
			a	b	a	b	a	b	
۱- گامپرتز (Gompertz)									
خانگی	۳۷۰	۰	-۰,۲۲۹	-۰,۱۰۲	۱۰,۰۳۶	۱۹,۲۳۵	۰	۰	$Y = S \cdot \exp(-\exp(a-b \cdot T))$, $b > 0$
تجاری	۷۰	۰	-۰,۷۲۳	-۰,۰۴۵۵	۳۶,۴۲۸	۸,۳۷	۰	۰	
صنعتی	۷۴,۶۵	۰	-۰,۷۵۷	-۰,۰۵۶۷	۳۱,۶۶	۸,۶۴	۰	۰	
کشاورزی	۴۵۸,۷	۰	-۰,۶۷	-۰,۰۲۸۹	۶۸,۲	۲۱,۴۱۸	۰	۰	
عمومی	۶۱,۸۶	۰	-۰,۶۹۱	-۰,۰۲۲۸۴	۶۵,۲۵۶	۷,۸۶۵	۰	۰	
۲- نمایی (Logistic)									
خانگی	۴۸۶,۵۶	۰	-۰,۲۴۹	-۰,۱۶۸	۸,۰۶۱	۲۲,۰۵۸	۰	۰	$Y = S / (1 + \exp(a-b \cdot T))$, $b > 0$
تجاری	۳۹,۴۲	۰	۱,۹۷۹	-۰,۱۲۸	۳۰,۰۶۸	۶,۲۷۸	۰	۰	
صنعتی	۲۷,۶۸	-۰,۰۰۱	۲,۰۸۸	-۰,۱۶۶	۲۰,۴۵۶	۵,۲۶۱	۰	-۰,۰۰۱	
کشاورزی	۷۱۸	۰	۱,۸۴	-۰,۱۲۳	۱۰۴,۴۲۵	۲۸,۲۴۸	۰	۰	
عمومی	۵۰	۰	۱,۸۶۹	-۰,۰۶۰۱	۶۷,۸	۷,۰۶۴	۰	۰	
۳- نمایی تعدیل شده (Mod. Exp)									
خانگی	۲۲۲,۷	۰	۵,۳۶۷	-۰,۰۶۷	۳۰۸,۳۴۶	۱۵,۲۵۴	۰	۰	$Y = S \cdot \exp(a-b \cdot T)$, $b > 0$
تجاری	۷۲,۲۴	۰	۵,۸۴۹	-۰,۰۱۲	۱۱۳۵,۸	۸,۴۹۹	۰	۰	
صنعتی	۱۰۳,۲۴	۰	۵,۸۵۶	-۰,۰۱۳۶	۱۲۰۰,۵۶	۱۰,۱۶۱	۰	۰	
کشاورزی	۱۶۹,۷	۰	۵,۸۳۱	-۰,۰۱۴۸	۱۱۹۱,۵۳	۱۳,۰۲۷	۰	۰	
عمومی	۵۴,۹۲	۰	۵,۸۴۴	-۰,۰۰۶۹	۱۷۲۱,۹	۷,۴۱۱	۰	۰	

نمایش Sing معنی داری آزمون ضرایب را بیان می‌نماید.

جدول (۲): مقادیر مربوط به آزمون ضرایب مدلها

زمان (T)، بار خانگی (II) و بار عمومی (G) بیشترین تاثیر را بر کل انرژی مصرفی (E) در آینده خواهند داشت. در سطح اشباع (GWII) $S_0 = 2000$. متغیرهای

تجزیه و تحلیل تقاضای انرژی برق سه سطح اشباع (GWII) 3000 و 2000 و 1000 = S مورد بررسی و آزمون قرار گرفته است. در سطح اشباع (GWII) $S_0 = 1000$. متغیرهای

بار مصرفی	ضرایب بین مانده‌ها					مدل
	مجدوره‌همبستگی (R^2)	خود همبستگی	میانگین	چولگی	کشیدگی	
۱- گامپرتز (Gompertz)						
خانگی	۰,۹۶۹	۲,۰۹۷	$۲,۸۰ E-1۷$	-۰,۲۸	-۰,۲۵۹	$Y=S \cdot \exp(-\exp(a-b \cdot T))$ b > ۰
تجاری	۰,۸۹۸	۱,۲۱۸	$-۸,۹۰ E-1۷$	-۱,۲۶۶	-۰,۱۲۲	
صنعتی	۰,۹۰۳	۱,۵۵۵	$۷,۲۲ E-1۷$	-۱,۲۶۶	-۰,۱۲۲	
کشاورزی	۰,۹۷۵	۰,۸۲۳	$-۹,۴۰ E-1۷$	-۱,۱۹	۰,۰۹۷	
عمومی	۰,۸۵۸	۱,۹۹۴	$۳,۱۷ E-1۷$	-۰,۰۵۴	۱,۱۵۴	
۲- نمایی (Logistic)						
خانگی	۰,۹۷۶	۲,۰۵۲	$۵,۷۰ E-1۶$	-۰,۲۸۶	۰,۲۴	$Y=S/(1+\exp(a-b \cdot T))$ b > ۰
تجاری	۰,۸۱	۰,۷۶۵	$-۶,۸۸ E-1۶$	-۱,۴۲۴	۰,۲۵۷	
صنعتی	۰,۷۷۶	۱,۴۸۶	$۱,۷۸ E-1۶$	۰,۶۲۷	۰,۵۴۲	
کشاورزی	۰,۹۸۵	۱,۸۵۶	$-۲,۷۵ E-1۶$	-۰,۹۲۳	۰,۴۱۸	
عمومی	۰,۸۶۲	۱,۵۸۲	$-۱,۵۸ E-1۵$	۱,۴۴۲	-۰,۲۹۷	
۳- نمایی تعدیل شده (Mod. Exp)						
خانگی	۰,۹۵۱	۱,۰۷۷	$-۱,۹۰ E-1۶$	-۰,۷۷۹	-۰,۵۱۱	$Y=S \cdot \exp(a-b \cdot T)$ b > ۰
تجاری	۰,۹	۱,۸۷۱	$۲,۶۶ E-1۶$	۰,۱۳	۰,۴۶۷	
صنعتی	۰,۹۲۸	۱,۴۴۲	$-۴,۴۰ E-1۶$	۱,۸۹۷	۱,۲۵۷	
کشاورزی	۰,۹۶۶	۰,۵۳۹	$-۱,۶۰ E-1۵$	۰,۱۸۹	-۰,۷۱۴	
عمومی	۰,۸۷۳	۲,۰۳۹	$-۱,۸۰ E-1۶$	۱,۶۲۷	۰,۶۳۱	

توضیح: $S = 2000$ G.W.HI در نظر گرفته شده است.

جدول (۳): مقادیر مربوط به معیارهای انتخاب بهترین الگو برای هر بار مصرفی

در سطح اشباع (GWII) $S_p = 3000$: تمام متغیرها بجز بارکشاورزی (A) بیشترین تاثیر را بر مصرف انرژی برق مورد نیاز استان چهارمحال و

بار خانگی (II) و بار تجاری (C) بیشترین تاثیر را بر کل تقاضای انرژی برق برای آینده خواهند داشت.

کشاورزی	صنعتی	تجاری	عمومی	خانگی	مصارف	
نمایی	گامبرتز	نمایی تعدیل شده	نمایی تعدیل شده	نمایی	الگوی برگزیده	
۱/۸۴	۰/۷۵۷	۵/۸۴۹	۵/۸۴۴	۰/۲۴۹	a	ضرایب
۰/۱۲۳	۰/۰۵۶۷	۰/۰۱۲	۰/۰۰۶۹	۰/۱۶۸	b	مدل
-۱/۲۶	۵/۰۲۶	-۰/۸۵	۱/۵۲	-۰/۲۱	در صد خطا	

جدول (۴): الگوی برگزیده هر بار مصرفی با ضرایب مدل و میزان در صد خطا

حداکثر توان همزمان (NIW)	جمع مصارف (E)	کشاورزی (A)	صنعتی (I)	تجاری (C)	عمومی (G)	خانگی (II)	مصارف	
							زمان (T)	سال
۱۳۵/۵۴	۶۰۶/۴۴۳	۱۰۰/۱۹۶	۸۷/۷۴	۷۷/۲۱۱	۶۸/۸۴۱	۲۷۲/۴۵۵	۶	۷۹
۱۴۳/۷۳	۶۴۳/۹۵۳	۱۰۹/۷۹۳	۹۵/۳۹۲	۸۱/۰۶۱	۷۱/۱۲	۲۸۶/۵۸۷	۷	۸۰
۱۵۱/۷۷	۶۸۱/۱۵۱	۱۱۹/۹۴۱	۱۰۳/۲۳۵	۸۴/۸۶۵	۷۳/۳۸	۲۹۹/۷۳	۸	۸۱
۱۵۹/۵۸	۷۱۷/۹۱۲	۱۳۰/۶۰۵	۱۱۱/۲۳۸	۸۸/۶۲۴	۷۵/۶۲۵	۳۱۱/۸۲	۹	۸۲
۱۶۷/۱	۷۵۴/۱۲۱	۱۴۱/۷۳۷۵	۱۱۹/۳۶۸	۹۲/۳۳۸	۷۷/۸۵۵	۳۲۲/۸۲۳	۱۰	۸۳
۱۹۹/۱۸	۹۲۴/۵۰۶	۲۰۱/۹۹۹	۱۶۰/۸۹۱	۱۱۰/۲۵۵	۸۸/۷۸	۳۶۲/۵۸	۱۵	۸۸

توضیح: حدود اعتدال پیش بینی ۹۵ درصد می باشد.

جدول (۵): روند پیش بینی مصرف انرژی برق بارهای گوناگون بر حسب واحد (GWII)

و بلند مدت انرژی مصرفی برق مورد نیاز استان چهارمحال و بختیاری برای سالهای آینده پرداخته شد.

سپس با تبدیل الگوی رشد نمایی از تک متغیره به چند متغیره مستقل با بکارگیری تحلیل رگرسیون چند متغیره خطی، به گزینش و انتخاب عوامل موثر بر مصرف، از جمله تاثیر همزمان بارهای گوناگون بر کل بار مصرفی طی سالهای

بختیاری برای آینده خواهند داشت. نتایج این الگوسازی در سه سطح اشباع S_1 و S_2 و S_3 در جداول (۷) و (۸) آورده شده اند. در جدول (۸)، DEL به معنی حذف متغیر در حین مدل سازی می باشد. ۷- نتیجه گیری:

در این مقاله ابتدا با انتخاب بهترین الگوی رشد برای هر بار مصرفی به پیش بینی کوتاه مدت

الگوی برگزیده	نمایی		آزمون t		آزمون F		ضریب	سطح اشباع (S)
			ضریب t	sing.t	F	sing.F		
			خودهمبستگی		همبستگی (R ²)			
ضرایب	a	-۰/۶۲۹	۰	۱۴/۸۸	۱۵۷/۳	-۰/۹۶۳	۲۵۰	
	b	-۰/۱۲۳	۰	۱۲/۵۴	-۰/۰	۱/۱۷۵		

جدول (۶): الگوی برگزیده برای حداکثر توان همزمان با ضرایب

سطح اشباع	ضریب	مجاور ضریب همبستگی	آزمون F ضرایب	
			F	sing.F
S _۱ = ۱۰۰۰	-۰/۹۹۷	۲/۵۸۵	۷۵۴/۵۴	-۰/۰۰
S _۲ = ۲۰۰۰	-۰/۹۹۷	۲/۴۰۹	۱۲۴۱/۰۴	-۰/۰۰
S _۳ = ۳۰۰۰	۱	۲/۹۲	۲۱۹۳/۶	-۰/۰۰

جدول (۷): آزمون F و ضرایب الگوی رشد نامی چند متغیره

بار	ضرایب	ضرایب مدل			آزمون t					
		B			t ضرایب			sing.t		
		S _۱	S _۲	S _۳	S _۱	S _۲	S _۳	S _۱	S _۲	S _۳
مصرفی	a ₀	۶/۷۹۹	۷/۶۵	۵/۸۹۷	۷/۸۶	۳۸/۴۲	۹/۰۵۴	-۰/۰	۰	-۰/۰۰۱
خانگی (II)	a ₁	-۰/۹۴۶	-۱/۰۹۷	-۰/۴۳۹	-۴/۸۸	-۱۴/۱۷۵	-۲/۸۶	-۰/۰۰۳	۰	-۰/۰۴۶
عمومی (G)	a ₂	-۰/۲۶۷	DEL	-۰/۲۰۳	-۲	-	-۳/۲۷۲	-۰/۰۹۲	-۰/۰۴۵	-۰/۰۲۱
تجاری (C)	a ₃	DEL	-۰/۱۴۲	-۰/۱۳۱	-	-۲/۲۳۵	-۴/۵۸۲	-	-	-۰/۰۱
صنعتی (I)	a ₄	DEL	DEL	-۰/۰۹۹۶	-	-	-۲/۷/۸	-	-	-۰/۰۵۳
کشاورزی (A)	a ₅	DEL	DEL	DEL	-	-	-	-	-	-
زمان (T)	b	-۰/۰۴۷	DEL	-۰/۲۹۴	۷/۸۶	-	۳/۱۶۳	-۰/۰	-	-۰/۰۳۴

توضیح: DEL به معنی حذف متغیر در بین مدل‌سازی می‌باشد.

جدول (۸): آزمون t و ضرایب مدل رشد نامی چند متغیره در سه سطح اشباع

گذشته، و با قرارداد سطح اشباع‌های مختلف برای آینده پرداخته شد.

از نتایج بدست آمده، می‌توان در بهبود بخشیدن به نحوه برنامه‌ریزی و تکنیک‌های تحلیل سیستم توزیع نیروی برق برای تعریف پروژه‌ها و بهره‌برداری بموقع از آنها با توسعه بهینه سیستم، همگام با رشد بار و هماهنگ با حفظ قابلیت اطمینان سیستم برای آینده استفاده نمود.

۸- قدردانی:

در پایان از راهنمایی‌ها و مساعدتهای اساتید بزرگوار آقای دکتر شریفی و آقای مهندس حسن‌زاده و سروران محترم در شرکت برق منطقه‌ای اصفهان آقایان مهندسان ناظم‌الرعا، کریمی، مجیری و حسینی تشکر و قدردانی می‌گردد.

مراجع:

1- B.W.Ang , T.T.Ng, "The use of Growth curves in Energy studies", Energy, Vol.17 , No. 1 , PP. 25-36 , 1992.

۲- نواز شریف - "مدیریت انتقال تکنولوژی و توسعه"، ترجمه رشید اصلانی، سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۶۷.

۳- فرخ امینی - "شبیه‌سازی منحنی‌های رشد به منظور تجزیه و تحلیل تقاضای انرژی الکتریکی"، صفحات ۳۳-۴۲، نشریه علمی و پژوهشی برق، شماره ۱۷، مرکز تحقیقات نیرو، سازمان برق ایران، ۱۳۷۴.

۴- احمد جمال پور - "پیش بینی مصرف انرژی الکتریکی در شبکه توزیع برق

استان چهارمحال و بختیاری"، پایان نامه کارشناسی مهندسی برق، صفحه ۸۳، دانشکده صنعت آب و برق (شهید عباسپور تهران)، کد ET-۵۳۲، بهمن ۱۳۷۷.

۵- سعدا... روحی لاریجانی، ولی... یعقوب گرجی، "نقش ضریب بار در اصلاح منحنی تغییرات بار"، صفحه ۱۴۵، جلد اول، مجموعه مقالات ششمین کنفرانس سراسری شبکه توزیع نیروی برق، مازندران، اردیبهشت ۱۳۷۵.

۶- پسنیدیک، ر. و بنفلید، د - "الگوهای اقتصادسنجی و پیش بینی‌های اقتصادی"، محمد امین کیانیان، صفحه ۲۳۰، چاپ اول، مهر (قم)، زمستان ۱۳۷۰.

۷- علی خراسانی‌زاده - "مقدمه‌ای بر کاربرد نرم‌افزار Spss در پژوهش‌های آماری"، چاپ اول، انتشارات قائم، ۱۳۷۵.

۸- مایرز، ریموندچ - "رگرسیون کلاسیک و مدرن با کاربرد آن"، دکتر هوشنگ طالبی، چاپ اول، دانشگاه شهرکرد، ۱۳۷۷.

۹- محمد هادی ایزدی، آرمین دباغچی، تینا راجسیان - "دیدگاه‌های مهم برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت در سیستم‌های توزیع"، صفحه ۱۲۲، جلد اول، مجموعه مقالات پنجمین کنفرانس سراسری شبکه توزیع نیروی برق، خراسان، خرداد ۱۳۷۴.

۱۰- "کارنامه شرکت برق منطقه‌ای اصفهان سال‌های ۷۸-۱۳۶۵"، دفتر اطلاعات مدیریت و آمار، چاپ شرکت خدماتی توانمند برق اصفهان، مهرماه ۱۳۷۸.